

Vi er glade ved, at de foreliggende Lovforslag sparer paa Synene saa meget, som man mener det kan gaa efter dansk Opfattelse.

Med Hensyn til Ligningen af den nødvendige Kirkeskat, de nødvendige Bidrag til Vedligeholdelse af Præstegaarde, til Vedligeholdelse af Kirker og Kirkegaarde, Opvarmning o. s. v. kan jeg tiltræde de Udtalelser, som det ærede Medlem Hr. J. Jacobsen lod falde, idet han kunde tænke sig, at baade Retten til Ligning og Retten til Opkrævning af selve Skatten blev overladt til Menighedsraadene; det er nemlig en Ordning, som allerede forefindes i de sønderjydske Landsdele, og som har været praktiseret, saa længe der i det hele taget har været Tale om at opkræve Kirkeskat derved, og det er gaaet rigtig godt. Jeg finder, at jo mindre Omsvøb der er, jo færre Institutioner der skal samarbejde, des enklere og des lettere gaar det. Jeg holder det ikke for nogen Fejl, at Medlemmerne af en Sognemenighed ved, at det er Kirkeskat, de betaler; jeg tror ikke, det er nødvendigt at putte denne ind blandt de kommunale Skatter, saa at dette bliver skjult. Jeg tror meget godt, den kirkelige Trang kan bære dette, at man ogsaa ved af, at man yder et Bidrag.

Med Hensyn til Kirkegodset gjorde vi straks en Iagttagelse, da vi sad og overvejede, hvordan Sammensmeltningen, Overgangen til dansk Styre skulde forberedes, den Iagttagelse nemlig, at hvor Sognemenigheden endnu havde Naturaltjenden i Behold, og hvor der forefandtes Præstegaardsjord, var Sognemenigheden aldeles ikke i nogen Forlegenhed, der var man ogsaa i Stand til at betale Præsten hans Løn i Kroner, uden at gaa til Statskassen, naar Midlerne, altsaa Tjenden og Jorden, ikke var alt for ringe. Thi det er jo saa, at Naturalierne, Korntjende og Jord, har alle Dage deres Værdi, uanset om Landets Møntenhed er Mark eller Krone; saa snart man har disse Grundværdier, er man uafhængig og kan med temmelig Ro se Fremtiden i Møde. Derfor blev det os klart, at de Sogne, hvor Tjenden var afløst, og som ingen Præstegaardsjord havde, var meget daarligt stillede og kom i et Afhængighedsforhold til Statsmagten, som vi paa ingen Maade kunde ønske. Det var os derfor klart, at det ikke vilde være ønskeligt, at

Sognene afhændede Præstegaardsjorden, og vi synes, der kan ingen Tvivl være om, hvordan disse Præstegaardsjorder er kommet i Sognekaldets Eje. Vi mener i hvert Tilfælde, det er ganske udelukket, der kan slet ikke være Tale om, at Sognekaldene har faaet disse Jorder fra Staten, det er paa ingen Maade Staten, der har forlenet Sognekaldene med Jorden, men Jorden er givet til Sognekaldet, til Kirken, i sin Tid, og Jorden er Sognekaldets Eje, ja, jeg tør næsten sige med lige saa stor Ret, som Jord er privat Mands Eje. Derfor er det os uforklarligt, at man fra mange Sider i den Grad modsætter sig den Bestemmelse, som er foreslaaet i § 43, og det er mig saa meget mere uforstaaeligt, naar jeg ser den ud fra mine Forudsætninger, da det Forhold, man her vil lovfæste, allerede er et bestaaende Forhold i vor Landsdel. Naar der er Tale om at udstykke i vor Landsdel, er der aldeles ingen Tvivl om, at den bestaaende Retstilstand er, at man kan ikke afhænde, ikke udstykke en eneste Tønde Land af Præstegaardsjorden, uden at Menighedsraadet maa give sit Samtykke. Præstegaarden har sit særlige Blad i Grundbogen ligesom enhver anden Jordejendom, og spørger man paa Dommerkontoret, hvilke Betingelser der stilles for, at der kan foretages Forandringer i Præstegaardens Grundbog, saa faar man til Svar, at den første Betingelse er, at Menighedsraadet — hos os har det jo et andet Navn, men i Realiteten er det det samme — giver sit Samtykke, og dernæst, at Konsistoriet i Kiel, som nu heldigvis er afløst af Stiftsøvrigheden og Kirkeministeriet i København, ogsaa samtykker deri. For vort Vedkommende er det altsaa kun en Bekræftelse af et bestaaende Retsforhold, der her er Tale om, og hos os maa det derfor virke som en Haardhed, som et direkte Indgreb i Sognekaldets privatretlige Forhold, hvis nu den danske Rigsdag ved Lov vilde vedtage, at nu skulde dette Forhold ophøre.

Den nugældende Udstykningslov anser jeg for at være uheldig paa dette Omraade, og jeg fik en Bekræftelse af denne min Opfattelse ved de Udtalelser, som det ærede Medlem Hr. Povlsen nylig fremsatte, idet det ærede Medlem mente, at der kun kan være Tale om, at der kan fremkomme et Overskud i de sønderjydske Sogne, som endnu har